

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący)
SSN Bogusław Cudowski
SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o emeryturę i wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 grudnia 2016 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

1. oddała zażalenie,

**2. adw. A. K. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego 240 (dwieście czterdzieści), tytułem zwrotu
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy
z urzędu, przy czym kwotę tę należy podwyższyć o obowiązującą
stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 28 października 2015 r. „odrzucał apelację ubezpieczonego od rozstrzygnięć zawartych w wyroku Sądu Okręgowego w S. V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt VU (...): - w punkcie I - oddającego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 6

czerwca 2014 r., - w punkcie II wyroku - zmieniającego decyzję organu rentowego z dnia 2 marca 2015 r.”.

Z akt sprawy wynika, że pozwany wydał kolejno trzy decyzje w sprawach ubezpieczonego M. C.: z 16 maja 2014 r., z 6 czerwca 2014 r. i z 2 marca 2015 r. Ubezpieczony wniósł odwołania od tych decyzji, które Sąd Okręgowy w S. połączył do rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c.

Sąd Okręgowy w S. po rozpoznaniu odwołań ubezpieczonego wyrokiem z 11 czerwca 2015 r. oddalił odwołanie od decyzji z 6 czerwca 2014 r. i zmienił decyzje z 16 maja 2014 r. i z 2 marca 2015 r. w ten sposób, że do stażu pracy uwzględnił okres pracy w latach 1966 - 1968 w zakładach zbożowych.

Ubezpieczony wniósł apelację i po wezwaniu uiszczył opłatę 30 zł. Po dręczeniu apelacji pełnomocnikowi pozwanego Sąd Okręgowy przedstawił apelację Sądowi Apelacyjnemu. Przewodniczący Wydziału zarządził wezwanie ubezpieczonego do zapłaty brakujących opłat podstawowych w kwocie 60 zł albowiem w sprawie są trzy odwołania od trzech decyzji. Zastrzeżono odrzucenie apelacji w części nieopłaconej.

W uzasadnieniu postanowienia z 28 października 2015 r. odrzucającego apelację Sąd Apelacyjny podał, że przedmiotem decyzji kontrolowanych w sprawie były prawo do emerytury i wysokość emerytury. W sprawie brak było opłaty od apelacji w wysokości 60 zł, czyli od rozstrzygnięć dotyczących decyzji z 16 maja 2014 r. i z 2 marca 2015 r. Wezwanie z zastrzeżonym rygorem odrzucenia apelacji zostało dręczone ubezpieczonemu, zatem termin do uiszczenia opłaty upłynął 24 września 2015 r. Brak opłaty uzasadniał odrzucenie apelacji od rozstrzygnięć Sądu Okręgowego dotyczących decyzji pozwanego z 6 czerwca 2014 r. i z 2 marca 2015 r. Podstawę stanowią przepisy art. 370 k.p.c., art. 373 k.p.c. oraz art. 3 ust. 1 i 2 i art. 36 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie z nimi, od każdej apelacji w sprawie zainicjowanej odwołaniem od decyzji organu rentowego ubezpieczony co do zasady winien uiszczyć opłatę 30 zł. Połączenie na podstawie art. 219 k.p.c. kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy i nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności oraz nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane

sprawy są nadal samodzielnymi sprawami (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r., II UZ 69/13). W apelacji ubezpieczony zaskarżył rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w przedmiocie trzech różnych decyzji organu rentowego. Wniósł trzy apelacje. Każda apelacja podlega odrębnej opłacie podstawowej (art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Ubezpieczony, reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wniósł zażalenie na odrzucenie apelacji i zarzucił błędne ustalenie przez Sąd, iż „zostało skutecznie doręczone wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji”. W uzasadnieniu podał, że nigdy nie zostało mu doręczone jakiegokolwiek awizo dotyczące wysłanego mu przez Sąd wezwania do uiszczenia opłaty sądowej od apelacji w kwocie 60 zł. Doręczyciel korespondencji nie pozostawił w skrzynce odbiorczej awiza. Ubezpieczony nie został powiadomiony o przesyłce, „nie otrzymał awiza, bo gdyby tak rzeczywiście było jak wskazuje dotychczasowe postępowanie wnioskodawcy niewątpliwie uiściłby tą opłatę we wskazanym przez Sąd terminie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne, gdyż Sąd Apelacyjny mógł ustalić, iż wezwanie do opłacenia apelacji zostało wnioskodawcy doręczone. Podstawą jest art. 139 § 1 k.p.c. i domniemanie wynikające z kolejnego awizowania wezwania Sądu.

Należy zauważyć, iż w tym samym czasie prócz wezwania o opłatę od apelacji Sąd wysłał do wnioskodawcy odpis odpowiedzi pozwanego na apelację wnioskodawcy. Awizowanie obu przesyłek nastąpiło tego samego dnia, czyli 2 września 2015 r. Odpis apelacji wnioskodawca odebrał 3 września 2015 r. Natomiast wezwanie o opłatę było drugi raz awizowane 10 września 2015 r. i nie zostało podjęte w terminie. Na tej podstawie Sąd mógł przyjąć, że wnioskodawca został zawiadomiony o wezwaniu, którego nie podjął.

Twierdzenie zażalenia, że nie jest to prawidłowe, gdyż dotychczasowe zachowanie wnioskodawcy dowodzi, iż podejmował przesyłki i wykonywał zobowiązania nie jest wystarczające.

W zażaleniu nie zarzuca się naruszenia przepisów o dręczeniu. Skarżący nie podważa awizowania przesyłki wzywającej o opłatę. Nie złożył reklamacji doręczenia, której rozpatrzenie stanowiłoby przeciwwagę dla domniemania doręczenia. Nie zarzuca, iż zachodziła przeszkoda faktyczna albo iżby nie był

obecny w miejscu zamieszkania w okresie awizowania przesyłki. Nie zaoferowano jakichkolwiek dowodów na okoliczność wykazania, że awizo nie zostało pozostawione we właściwej skrzynce odbiorczej. Było to kolejne pismo (doręczenie) z Sądu i wnioskodawca powinien się liczyć z kolejną przesyłką i możliwością przyjęcia doręczenia po awizowaniu, zwłaszcza, iż w tym samym czasie awizowano i wnioskodawca odebrał odpis odpowiedzi na jego apelację.

Z tych motywów zażalenie nie jest zasadne i dlatego zostało oddalone (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3k.p.c.).

W sprawie konieczna jest jednak uwaga dotycząca wielu opłat od apelacji. Można generalnie aprobować stwierdzenie, że w każdej sprawie połączonej do łącznego rozpoznania (art. 219 k.p.c.) pobiera się odrębną opłatę od apelacji (30 zł). Rzecz jednak w tym, że odrębność spraw nie zawsze będzie wystarczająco uzasadniona, gdy poprzestanie się na odrębności decyzji. Może się okazać, że przedmiot sprawy jest jeden, na przykład co do emerytury (przesłanek wspólnych świadczenia). Wydaje się, że trzeba zachować wówczas ostrożność w kwalifikacji czy decyduje wielość decyzji i formalna wielość spraw czy też jedna sprawa (przedmiot) rozłożona (ujęta) w wielu decyzjach. Może bowiem dojść do fragmentaryzacji sprawy na części, które nie będą składały się na całość, gdyż zakładany formalizm (fiskalizm) przeważa nad racjonalną (rozsądną) analizą, czy aby kolejne decyzje, nie dotyczą tego samego. Taki negatywny skutek może wystąpić pod odrzuceniu apelacji z braku opłaty, choć strona ma zwykłe prawo do sądu drugiej instancji i rozpoznania jej jednej sprawy. Należy zauważyć, że nie było opłat przed sądem powszechnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zmiana regulacji wprowadziła opłatę dopiero od apelacji, która jest opłatą podstawową (nie stosunkową). Cel był raczej pragmatyczny a nie fiskalny. Nie ma tu gradacji takiej jak w sprawach o zapłatę (cywilnych) lub w sprawach z zakresu prawa pracy, gdy określona granica zaskarżenia (50.000 zł) prowadzi do zwykłych zasad (art. 35 i 36 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych). Sąd Apelacyjny nie przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przedmiotów trzech decyzji. Analiza tych decyzji pozwala stwierdzić, że dotyczyły odrębnych przedmiotów rozpoznania. Decyzja z 16 maja 2014 r. dotyczyła przeliczenia renty przez zaliczenie dalszych okresów ubezpieczenia (zatrudnienia). Decyzja z 6

czerwca 2014 r. dotyczyła emerytury a decyzja z 2 marca 2015 r. dotyczyła waloryzacji renty. Przedmiot decyzji i spraw sądowych nie był zatem tożsamy, stąd po połączeniu do wspólnego rozpoznania (art. 219 k.p.c.), zasadnie można było żądać opłacenia apelacji odrębnymi opłatami a w konsekwencji zasadne było odrzucenie apelacji w dwóch sprawach (decyzjach) wobec nieopłacania apelacji po wezwaniu.

O kosztach orzeczono na podstawie przepisów rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (§ 4 ust. 3, § 15 ust. 2, § 16 ust. 2 pkt 2).

r.g.